

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Subkultūrų sociologija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
	VU Filosofijos fakultetas, Sociologijos katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa	1 (pradedantiesiems)	Sociologijos bakalauro programos studentams

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Bakalauro programos 4 metai, rudens semestras, nuo lapkričio 24 iki sausio 26 d.,	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	140	50	90

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
Pagrindinis kurso siekis – supažindinti studentus su šiuolaikinėmis subkultūrų studijomis bei vystyti kritišką analitinį požiūrį į kultūrinę elgsenos įvairovę bei simbolinių reiškinių sistemas šiuolaikinėje visuomenėje. Kurso metu siekiama parodyti „subkultūros“ sąvokos analitinę vertę, jos transformaciją ir pritaikomumą studijuojant šiandienos Lietuvos visuomenę bei kultūrą. Pasitelkiant konkrečias subkultūrines bendrijas aptariami kultūros studijose svarbi problematika kaip hegemonija, stilius, homologija, kultūrinė rezistencija, identitetas, lytiškumas, transgresija, žiniasklaida, muzikos industrija. Kurso tikslai: - Pateikti bendrą subkultūrų studijų apžvalgą bei pristatyti pagrindinius įvairias subkultūras analizuojančius tekstus bei teorijas. - Išryškinti ir aptarti kultūrinius bei socialinius subkultūrinės elgsenos, tapatumo ir pasaulėžiūros aspektus – kaip subkultūra transformuoja bei reprodukuoja modernią kultūrą, jos reikšmes ir socialines skirtybes; kaip moderni kapitalistinio ūkininkavimo sistema išnaudoja ir subordinauja subkultūras savo reikmėms; kaip sukuriama bei reprodukuojama subkultūrinių bendrijų simbolinės reiškinių sistemos; kokias konkrečias raiškos formas įgyja subkultūrinė elgsena. - Ugdyti analitinius gebėjimus ir kritinę nuostatą studijuojant konkrečias subkultūrinės elgsenos apraiškas, taikant teorines sąvokas ir interpretacijos schemas empirinės medžiagos analizei bei aptariant pasirinktą problemą ar klausimą grupinės diskusijos metu.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinos ir supras pagrindines subkultūros teorijas, jaunimo subkultūrų ir elgsenos interpretacijos modelius bei dabartinę akademinių subkultūros studijų problematiką;	Probleminis dėstymas, įtraukianti paskaita, grupinės diskusijos	Individualių tiriamųjų projektų parengimas ir pristatymas; pasirinktų subkultūrinių faktų interpretacijos
Mokės taikyti socialines teorijas ir sąvokas konkrečios subkultūrinės elgsenos apraiškos analizėje		
Gebės rinkti ir kūrybiškai interpretuoti empirinę medžiagą apie subkultūras Lietuvoje bei užsienyje	Tiriamieji metodai: informacijos paieška, filmų peržiūra ir analizė, literatūros skaitymas, pranešimo rengimas ir pristatymas, rašto darbų rašymas	
Gebės tikslingai ir įvairiais būdais pateikti empirinę medžiagą tikslinėms auditorijoms (pasitelkiant vizualinę priemones - demonstracines programas, paveikslus, vaizdo klipus, padalomąją medžiagą ir pan.)		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Bendra kurso. Pagrindinės subkultūrų studijų tyrimų kryptys, temos, autoriai, tekstai ir akademiniai žurnalai.	4								
2. Amerikietiškos subkultūrų studijų tradicija. Čikagos mokykla ir miesto etnografija. Subkultūros kaip socialinės elgsenos nukrypimas ir delinkventinė elgsena. Subkultūros kaip atsakas į struktūrinius suvaržymus (R.K.Merton, A.Cohen, L.Ohlin ir R.Cloward, D.Matza). Etnografiniai subkultūrų tyrinėjimai.	4							4	Brake M. 1985. <i>Comparative Youth Culture: The Sociology of Youth Culture and Subcultures in America, Britain and Canada</i> , p.30-57
3. Britų subkultūros studijų tradicija. Kultūros studijų ištakos ir marksistinės tradicijos palikimas (ideologijos ir hegemonijos sąvokos). Visuomenės klasių sistema ir darbininkų klasės subkultūrinių darinių atsiradimas. Semiotinės kultūrinės rezistencijos studijos (D.Hebdige). Pagrindiniai CCCS tekstai.	4		4					6	Hebdige D. <i>Subculture. The Meaning of Style</i> (1979) p.1-19
4. Šiuolaikinė klasikinių subkultūrų studijų kritika. Naujos teorinės paieškos: post-subkultūrinės studijos, klubinės kultūros, scenos, skonio kultūros. Subkultūros sąvokos pritaikomumo galimybės ir ribos.	4		4					10	Diskusija apie subkultūros sąvokos vartojimą žurnale <i>Journal of Youth Studies</i> : Bennett A. (2005), Blackman Sh. (2005), Desmondhalgh D. (2005), and Shildrick T. and MacDonald R. (2006)

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
5. Stilius, apranga ir muzika. Subkultūrinis menas ir komunikacijos formos.	2		2					10	Hebdige D. <i>Subculture. The Meaning of Style</i> (1979) p.23-70
6. Kultūrinė rezistencija. Kontrkultūros sąvoka. Hapių judėjimas. Reivas ir laikinos autonomijos zonos.	2		2					8	Pasirinktų filmų apie subkultūras peržiūra (etnografinis tyrimas)
7. Subkultūra ir lytiškumas. Tradicinės vyriškos subkultūros ir moteriškumas (rokeriai, ultros, skinai). Lytiškumo transgresija pankų subkultūroje.	2		2					2	Williams P. <i>Subcultural Theory</i> , p. 44-62
8. Tapatybės ir autentiškumo problemos. Homologijos sąvoka (P.Willis). Žiniasklaidos vaidmuo formuojant subkultūrinę tapatybę. Fizinės subkultūrinio tapatumo įtvirtinimo erdvės.	2							12	Hebdige D. <i>Subculture. The Meaning of Style</i> (1979) p.72-130
9. Vartotojiška kultūra ir subkultūros. DIY komercija. Subkultūros įvaizdžio formavimas žiniasklaidoje ir pramogų industrijoje. Subkultūros suprekinimas ir jos simbolių panaudojimas šiuolaikinėje reklamoje.	2		2					10	Ramanauskaitė E. 2004. <i>Subkultūra: Fenomenas ir modernumas</i> . p.9-90
10. Visuomenės požiūris ir reakcija į subkultūrinius reiškinius. Dorovinio susirūpinimo/panikos sąvoka.	2							8	Pasirinktų filmų apie subkultūras peržiūra (etnografinis tyrimas)
11. Kvaišalų simbolinės reikšmės subkultūrinio identiteto formavime.	2							4	Willis P. <i>The Cultural Meaning of Drug Use</i> , p.106-116
12. Subkultūros ir jų studijos Lietuvoje.	2							16	Pasirinktų subkultūrinių artefaktų analizė ir pranešimo rengimas
Iš viso	32	2	16				50	90	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Analitinė peržiūrėtų filmų apžvalga	30	Seminarų metu (antrojo kurso pusėje)	Analitinė apžvalga vertinama 10 balų skalėje. Kreipiamas dėmesys, kaip tiksliai etnografiškai aprašoma pasirinkta subkultūra ir jos reprezentacijos, kokios analitinės išvalgos kyla apie peržiūrėtus filmus.
Analitinis tiriamasis darbas (projektas) ir jo pristatymas	60	Egzamino metu	Studentas parengia projektą apie subkultūrinę bendriją, kurios pasekėjų yra Lietuvoje ir parengia analitinį rašto darbą. Vertinama: 1. Akademinės literatūros aptarimas ir subkultūros apraiškų aprašymas (2-3 psl.) 2. Analitinio darbo problematikos formulavimas (1 psl.) 3. Teorinių interpretacijų taikymas subkultūrinių artefaktų analizei (4-5 psl.) 4. Analitinio darbo pristatymas ir diskusija egzamino metu (7-10 min.)
Studento dalyvavimas (aktyvus ir kritiškas) užsiėmimuose bei diskusijose	10	Viso kurso metu	Seminaro lankymas yra privalomas. Praleidus daugiau nei 25 proc. seminarų neleidžiama laukti egzamino. Už aktyvų dalyvavimą diskusijose seminarų metu, pridedamas 1 balas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Brake, Michael.	1985	<i>Comparative Youth Culture: The Sociology of Youth Culture and Subcultures in America, Britain and Canada.</i>		London: Routledge & Kegan Paul
Hebdige, Dick. .	1979	<i>Subculture. The Meaning of Style.</i>		London: Routledge
Bennett A.	1999	Subcultures or Neotribes? Rethinking the Relationship between Youth, Style and Musical Taste'	<i>Sociology</i> , Vol. 33, Nr.3 ;	
Desmondhalgh D.	2005	Subcultures, Scenes or Tribes? None of the Above'	<i>Journal of Youth Studies</i> , Vol.8, Nr.1	
Blackman Sh.	2005	'Youth Subcultural Theory: A Critical Engagement with the Concept, its Origins and Politics, from Chicago School to Postmodernism'	<i>Journal of Youth Studies</i> , Vol.8, Nr.1.	
Shildrick T. and MacDonald R.	2006	In Defense of Subculture. Young People, Leisure and Social Division'	<i>Journal of Youth Studies</i> , Vol.9, Nr.2	
Bennett A.'	2006	In Defense of Neo-Tribes. Response to Blackman and Desmondhalgh	<i>Journal of Youth Studies</i> , Vol. 9, Nr.2;	
Hall, Stuart and Tony Jefferson (eds)	1975	<i>Resistance through Rituals: Youth Subcultures in Post-War Britain</i>		London: Hutchinson
Ramanauskaitė, Egidija.	2004	<i>Subkultūra: Fenomenas ir modernumas. XX a. pabaigos Lietuvos subkultūrinių bendrijų tyrinėjimai.</i>		Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas
Williams P.	2011	Subcultural Theory: Traditions and Concepts		Cambridge: Polity Press
Papildoma literatūra				
Cohen S.	1972	<i>Folk Devils and Moral Panic</i>		London: Routledge
Gelder K.	2007	<i>Subcultures: Cultural Histories and Social Practices</i>		London: Routledge
Gray A., Campbell J., Erickson M., Hanson S. and Wood H. (eds)	2007	<i>CCCS Selected Working Papers (2 Vols.)</i>		London: Routledge
Muggleton, David and Rupert Weinzierl (eds)	2003	<i>The Post-Subcultures Reader.</i>		Oxford: Berg.
Thornton, Sarah.	1996	<i>Club Cultures: Music, Media and Subcultural Capital.</i>		Hanover and London: Wesleyan University Press
Willis, Paul.	1978	<i>Profane Culture</i>		London: Routledge